Tulevaisuusvaliokunnan kuuleminen Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. osa ”Jaettu ymmärrys työn murroksesta” 8.11.2017

Mikko Kosonen, yliasiamies

SITRA

Ohjelma

- Megatrendit ja Sitran visiotyö erityisesti työn tulevaisuuden ja toimeentulon näkökulmasta / strategia- ja ennakointijohtaja Paula Laine
- Strateginen kasvupolitiikka & Sitran uudet strategiset painopisteet työn tulevaisuus –teemaan / yliasiamies Mikko Kosonen
- Kiertotaloudesta kasvua ja työtä / teemajohtaja Mari Pantsar
- Muuttuvat rakenteet ja uudistuva julkishallinto/ yliasiamies Mikko Kosonen

Strateginen kasvupolitiikka & Sitran uudet strategiset painopisteet työn tulevaisuus –teemaan

Painopiste 1.

Strateginen kasvupolitiikka

Painopiste 2.

Elinikäinen oppiminen muuttuvassa työelämässä

Muutoin toteutettavat – ei ehdoteta teeman uusiksi painopisteiksi

Kestävä talous-järjestelmä

- Kestävän talouspolitiikan johtamis-koulutus
- Ennakointi
- Kiertotalous

Vaikuttavuus-investoiminen

Sijoitustoiminto: SIB-mallin vaikuttavuuden varmistaminen 2018-2019

Työmarkkinoiden uudistaminen

Yhteiskunnallinen koulutus: Työmarkkina-roundtable

SITRA

Uuden hyvinvointiin keskittyvän liiketoimintaekosysteemin kehittäminen

1. Sitra voi edistää laaja-alaiseen hyvinvointiosaamiseen ja koetun hyvinvoinnin uusiin tarpeisiin ja ongelmiin perustuvan liiketoiminta-ekosysteemin syntymistä Suomeen. Kehitystyö vahvistaa kilpailukykyä, luo uutta liiketoimintaa ja työpaikkoja sekä tuottaa tietoa uusien ekosysteemien kehittämiseen luodun toimintamallin toimivuudesta.
2. Ekosysteemissä koottaisiin yhteen suomalaista hyvinvointiosaamista, nyky-yhteiskunnan uusiin hyvinvointitarpeisiin liittyvää tutkimus- ja käytännön tietoa sekä sitä hyödyntäviä startup-yrittäjiä, isompia suomalaisyrityksiä, julkisten palveluiden kehittäjiä sekä muita innovaattoreita.
3. Koettuun ja henkiseen hyvinvointiin liittyvä tutkimustieto kasvaa vauhdilla, mutta sitä ei ole systemaattisesti hyödynnetty yritysten ja muiden organisaatioiden tuotekehityksessä uuden arvon luomisen lähteenä. Kehitystyön myötä uusi hyvinvointiymmärrys ja –tieto leviävät ja vahvistuvat Suomessa.
4. Hyvinvointiekosysteemin kehitystyössä kokeiltaisiin myös innovaatiojärjestelmän keskeisten toimijoiden – Tekes, VTT, Suomen akatemia, Finpro, Finnvera ja Sitra - yhteistyössä kehitettyä Suunta-toimintamallia.
5. Siinä hyödynnettäisiin Tekesin uusista ekosysteemiohjelmista sekä vastaavista kansainvälisiä hankkeista saatuja oppeja (esim. Ruotsin SIO-ohjelmat, Ison Britannian What Works Centre for Well-Being).

SITRA

Henkilökohtaisen datan hallinnan kehittäminen

Toimintaympäristön haasteet

- Yksilön dataan liittyvä toimintaympäristö muuttuu. EU:n uusi tietosuojadirektiivi (2016/679) tulee suoraan sovellettavaksi kussakin jäsenvaltiossa toukokuussa 2018. Se mahdollistaa uusien palvelujen muodostumista – palvelujen, joiden lähtökohtana on yksilön oikeus omiin tietoihinsa sekä yksityisyyden suoja. Valmius lain säädökset toteuttavien palveluiden muodostamiseksi ei ole vielä alkanut.
- Uusi maksupalveludirektiivi Payment Services Directive, PSD2, on pantava kansallisesti täytäntöön viimeistään 13.1.2018
- Kansallinen AI (tekoäly) strategia, MyData alliance, ekosysteemit, Blockchainin mahdollisuudet
- On syntymässä tilanne, jossa yksilön liittyvän datan omistajuus luo pohjan uusille palveluille ja yritysten kasvulle, mutta yksilön anonymiteetin ja yksityisyyden suojan kustannuksella. Riskinä on, että yksilön data monopolisoidaan jonkun yrityksen tai ekosysteemin omaisuudeksi.

Millaisia ratkaisuja tarvitaan?

- Datan liittäminen yksilöön yhdenmukaisesti yli organisaatio- ja valtiorajojen ja datan liittyvien oikeuksien luominen yksilölle.
- Yksilölle mahdollisuus tietää, mitä tietoa hänestä on tai kertyy ja missä sitä tietoa on – yksilölle mahdollisuus identifioida häneen liittyviä tietoja ja sitä kautta hallita häneen kuuluvien tietojen käsittelyä.
- Kansainvälinen yksilön datatilijärjestelmä (IHAN, International Human Account Number) helpottaisi kansainvälistä datanvälitystä ja -käsittelyä ja herättäisi tietoisuutta yksilöiden oikeuksista omiin datoihinsa.
- Kansainväliseen sopimukseen perustuva tilijärjestelmä mahdollistaa yksilöä koskevan datan identifioimisen yli kansallisten rajojen.
- Pilotit: Suomi, Viro

SITRA

Alustava hahmotelma toimintamallista

IHAN mahdollistaa yritysten välisen ja rajat ylittävän liiketoiminnan

IHAN mahdollistaa yksilön datan identifioinnin

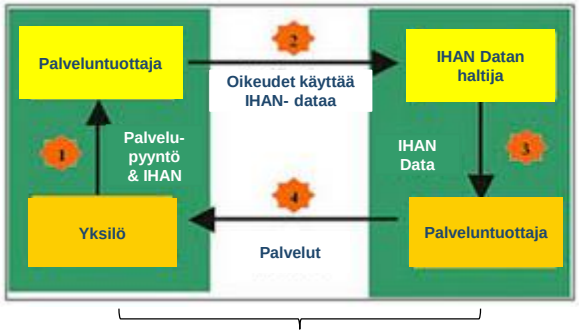

IHAN estää datamonopolit

IHAN tekee uusien direktiivien noudattamisen mahdolliseksi

Uusien liiketoimintaekosysteemien rakentaminen ja dataan perustuvien innovaatioiden edistäminen

SITRA

Muuttuvat rakenteet ja uudistuva julkishallinto

Tavoitteena yhteen toimiva, muutoskykyinen ja
uudistuva julkinen sektori

SITRA

Avainalueen tavoitteet ja tavoiteltava muutos

Valtionhallinnon ylimmän virkamiesjohdon ymmärrys hallinnon johtamisen uudistustarpeista ja keinoista on vahvistunut

- Johtamisen ja toimintatapojen uudistamiseksi ja yhteen toimivuuden edistämiseksi on tunnistettu käyttökelpoiset ratkaisuvaihtoehdot
- Uusia johtamisen ja yhteistyön käytäntöjä käytetään muun julkisen hallinnon ja kansalaisten kanssa
- Kokeilevan, iteratiivisen kehittämisen käytännöt ovat osa jokapäiväistä johtamista

Hallinnon toiminta ja julkisen politiikan suunnittelu pohjautuu vahvaan yhteistyökulttuuriin

Hallinto suunnittelee palveluja kansalaisten eri elämäntilanteet huomioiden

Johtamiskulttuuri on julkisessa hallinnossa tulevaisuusorientoitunutta

Hallinto on strategisesti kyvykkäämpi ja adaptiivinen muutoksenhallinta on vahvistunut

Tavoitteena yhteen toimiva,

muutoskykyinen ja uudistuva julkinen sektori

SITRA

Julkisen sektorin johtamisen kehittämistyö

Kokeilut *Siilonmurtajat-kokeiluhaku*

Tukee ministeriöiden ja niiden hallinnon alojen toimintatapojen uudistumista kohti poikkihallinnollista, kokeilevaa kehittämistä käytännön kokeilujen kautta.

Open call valtioneuvoston kokeiluideoille avataan 15.11.

Koulutusohjelma *Uudistuva julkinen sektori – mahdollistava johtaminen*

Koulutus uudistaa valtion ylimmän virkamiesjohdon johtamisvalmiuksia sekä edistää valtion hallinnon toimintatapoja, yhteistyötä ja johtamisen rakenteita 2020-luvun tarpeisiin.

Vuoden 2018 loppuun mennessä 6 pitkää kurssia (noin 170 osallistujaa, ministeriöiden johtoryhmät, 5 case-virastoa, potentiaalit)

Keskustelualoite *Ilmiömäinen julkinen hallinto*

Identifioi ratkaisuvaihtoehtoja julkisen hallinnon toimintatapojen ja johtamisen uudistumiseksi 2020-luvulle

Tähtäimessä konkreettinen suunnitelma alkuvuoteen 2019.

SITRA

HYVÄÄ HUOMISTA, SUOMI!

sitra.fi/megatrendit | seuraavaerä.fi

@sitrafund

SITRA